

Til: Byrådsavdelingene, etatene, bydelene og kommunale foretak
Fra: Byrådsavdeling for finans
Saksbeh.: Svein Sengebusch
Telefon: 23 46 16 92

Saksnr.: 201702853-1
Arkivkode: 101
Utsendt dato: 23.08.2017
Gjelder fra: d.d.
Gjelder til: inntil videre
Erstatter: Rundskriv 13/2016

BYRÅDETS TERTIALRAPPORT PR. 31.08.2017 - RETNINGSLINJER FOR RAPPORTERING FRA ETATER, BYDELER OG BYOMFATTENDE TILTAK, SAMT FORETAK

1. Innledning

Byrådet skal i oktober avlegge tertialrapport pr. 31.08.2017 (2. tertial 2017), jfr. instruks for økonomiforvaltningen pkt. 1.4. Tertialrapporten fra byrådet til bystyret baseres på innhentede opplysninger fra virksomhetene. Dette rundskrivet gir informasjon om hvilke opplysninger den enkelte etat, bydel og kommunale foretak skal oversende til sin respektive byrådsavdeling, samt hvilke tidsfrister som gjelder.

Fristen for innlevering av bidrag til respektiv byrådsavdeling er torsdag 14.09.2017 kl. 15.30. Frist for bidrag vedr. klimaarbeidet er fredag 08.09.2017. Disse fristene må holdes. Dette er helt avgjørende for at byrådet og bystyret får behandlet tertialrapporten som forutsatt. Det anbefales at virksomhetene forbereder arbeidet i god tid før stenging av periode 201708 (august) i Agresso. Stenging av periode 201708 er fredag 08.09.2017 kl. 15.30.

Til hjelp i rapporteringen vedlegges excelark med tabellene nedenfor, jfr. de forskjellige arkfanene i excelarket.

1.1 Kommunale foretak og bydelers

Rapportering om kommunale foretak ivaretas i byrådets tertialrapport til bystyret. Kommunale foretak skal derfor rapportere på samme måte som etater til respektiv byrådsavdeling, jfr. økonomiinstruksen for kommunale foretak. Imidlertid skal de foretak som har investeringsutgifter/-inntekter rapportere pr. prosjektkategori/prosjektportefølje og bestillingsoversiktene fra bykassen, jfr. pkt. 2.3.

Bydelene skal utarbeide tertialrapport på samme måte som øvrige virksomheter, med unntak av at det skal rapporteres særskilt for sosialhjelp, jfr. pkt. 2.2.

2. Økonomisk rapportering

2.1 Innledning

Tertialrapporten skal inneholde en samlet oversikt over Oslo kommunes (bykassen og foretakene) regnskap pr. 2. tertial 2017 med årsprognose for avvik for henholdsvis drifts- og investeringsbudsjettet. For at regnskapsoversiktene skal være reelle er det nødvendig at alle utgifter og inntekter pr. 2. tertial 2017 er postert før stenging av periode 201708. Det er dessuten viktig at den enkelte virksomhet, for å kunne utarbeide en realistisk årsprognose for avvik, har oversikt over hvilke utgifter/inntekter som hører til perioden, og som eventuelt ikke er postert ved periodeavslutningen, jfr. pkt. 2.2.

Stenging av periode 201708 (august) er fredag 08.09.2017 kl. 15.30. Det vil imidlertid være anledning til å legge inn prognoser i Planlegger frem til 13.09.2017 for overføring til saldotabeller innen fristen for innlevering 14.09.2017.

Til bruk i denne tertialrapporteringen skal det benyttes følgende spørremaler i Agresso (utskrift av spørremalene skal inngå i materialet som sendes til respektiv byrådsavdeling):

OKS051	Rapportering drift Etatene og bydelene
OKS052	Rapportering øremerkede midler drift Etatene og bydelene
OKS046	Rapportering brutto investeringer Etatene, bydelene, samt alle foretakene (alle virksomhetene)
OKS053	Rapportering ordinær drift eksklusiv sosialhjelp Bydelene
OKS054	Rapportering sosialhjelp Bydelene
OKS057	Rapportering driftsresultat etter kommunale regler Alle foretakene
OKS100	Finansiering investering foretak

2.2 Rapportering på drift

Budsjett

Alle virksomhetene må før periodeavslutning kontrollere at opprinnelig vedtatt budsjett 2017 (Dok. 3) og alle senere vedtatte budsjettendringer pr. 31.08. er registrert og overført fra Planlegger til saldotabeller i Agresso Hovedbok.

Virksomhetenes aktivitet og drift må til enhver tid forholde seg til vedtatt budsjettramme. Antatte og foreslåtte budsjettreguleringer som ikke er vedtatt av kompetent myndighet pr. 31.08. skal derfor ikke tas med. Slike forslag må imidlertid kommenteres verbalt.

Sak om revidert budsjett – effekt av regnskap 2017 mv. ble vedtatt av bystyret 21.06.2017, jfr. bystyresak 193. Virksomhetene må i denne forbindelse endre registreringen av disse budsjettjusteringene i Agresso fra å være ikke vedtatte budsjettjusteringer til å være vedtatte budsjettjusteringer, jfr. unntaket i rapporteringen pr. 1. kvartal 2017. Virksomhetene må også eventuelt justere beløpet i tråd med det som faktisk ble vedtatt av bystyret 21.06.2017.

Dersom bydelsutvalget pr. 31.08. ikke har fattet vedtak i tilknytning til en ekstern vedtatt budsjettregulering, skal bydelene likevel legge beløpene inn som en vedtatt administrativ budsjettregulering og kommenteres særskilt. Dette er nødvendig for at det ikke skal være avvik ved avstemming mellom sentralt og lokalt budsjett.

Prognosesetting for avvik mellom budsjett og regnskap pr. 31.12.2017

Alle virksomhetene må utarbeide årsprognose for avvik pr. august, og registrere dette i Agresso. Det understrekes viktigheten av at det gjøres reelle beregninger for utgifter og inntekter resten av året. Prognosene skal være basert på regnskapet så langt i år og de aktivitetsreduksjoner/effektiviseringstiltak og/eller aktivitetsøkninger som allerede er iverksatt eller som er vedtatt iverksatt for 2017, herunder for bydelene også de tiltak som bydelsdirektørene har besluttet/planlagt å gjennomføre etter administrativ fullmakt, men som foreløpig ikke er iverksatt eller bare delvis iverksatt.

Prognosen skal angi hva virksomhetene antar at årsresultatet (hva avviket på årsbasis) vil bli dersom ikke ytterligere tiltak iverksettes. Det er like viktig å registrere et prognostisert mindreforbruk som et prognostisert merforbruk. Det understrekes at virksomhetene må gjennomgå og kvalitetssikre årsprognosene nøye før innlevering av tertialrapporten.

Disposisjon for rapportering på drift

Alle virksomhetene skal på bakgrunn av Agresso-spørremalen for drift gi opplysninger etter følgende disposisjon:

1. Kort konklusjon/oppsummering av virksomhetens økonomiske situasjon.
2. Ved avvik mellom regulert årsbudsjett og regnskapsprognose for året for **netto driftsutgifter/netto driftsresultat** skal det gis utfyllende kommentarer om årsaken til dette.
3. Ved negativt avvik (prognostisert merforbruk) for **netto driftsutgifter/netto driftsresultat** skal det også angis hvilke konkrete korrektive tiltak som vil bli iverksatt for å oppnå budsjettbalanse.

Bydelene skal i tillegg til disposisjonen over, redegjøre for netto driftsutgifter ekskl. sosialhjelp og netto sosialhjelpsutgifter, jfr. Agresso-spørremalene nr. OKS053 og OKS054.

Bruk av øremerkede driftsmidler

Agresso-spørremal OKS052, til bruk for kun etatene og bydelene, viser budsjett, forbruk hittil i år, forventet bruk for hele året, samt avvik for øremerkede driftsmidler. Avviket representerer således øremerkede midler som ikke forventes brukt i 2017.

Denne rapporteringen skal vise hvor stor del de øremerkede driftsmidlene utgjør av totalt disponible driftsmidler. Formålet med rapporteringen er således å få frem budsjettsituasjonen på ordinær drift i den enkelte virksomhet/kapittel. Dersom for eksempel prognosen i Agresso-spørremal OKS051 viser budsjettbalanse for et kapittel og det samme kapitlet fremkommer med et prognostisert mindreforbruk på øremerkede midler i Agresso-spørremal OKS052, tilsier det at den

ordinære driften ligger an til et merforbruk som det må angis korrektive tiltak for. Det må derfor gjøres reelle beregninger for hva som faktisk forventes brukt av øremerkede midler i 2017.

Årlig har en sammenligning av bykassens endelige driftsregnskap vedrørende bruk av øremerkede midler med avgitte årsprognoser for øremerkede midler i byrådets tertialrapporter viste til dels store avvik mellom hva som ble meldt som bruk av øremerkede midler i av virksomhetene og hva som ble resultatet. Det understrekes derfor at virksomhetene må gjennomgå og kvalitetssikre årsprognosene for bruk av øremerkede midler nøye før innlevering av tertialrapporten. Det vises for øvrig til det som er nevnt ovenfor om fremføringen av øremerkede midler fra 2016 (særskilte overføringer), samt tabeller for kommunalt øremerkede driftsmidler i Dok. 3/2017. Denne rapporteringen skal også inkludere øremerkede driftsmidler fra staten og andre.

Det bes om at følgende tabell fylles ut og innarbeides i bidraget til tertialrapporten

Øremerkede midler

Prosjekt/tiltak	Dok 3/2017	Særskilt overført fra 2016	Regulert budsjett 2017	Regnskap pr. 31.08.2017	Beløp i tusen kroner	
					Årsprognose 2017	Avvik årsprognose – regulert budsjett
Tiltak 1						
Tiltak 2						
Tiltak 3 osv.						
Sum utgift						
Ev. inntekt tiltak 1						
Ev. inntekt tiltak 2 osv.						
Sum inntekt						
Netto utgift						

Særskilt for kommunale foretak

For å kunne beregne en resultatgrad for Oslo kommune (bykassen+KF), må alle KF'ene, bortsett fra Oslo Havn KF, også angi beløp (årsbudsjett, regnskap pr. 31.08.2017 og årsprognose) for transaksjoner mellom KF og bykassen/bykassevirksomheter og mellom KF'ene. Tabellen nedenfor brukes i denne rapporteringen.

Transaksjoner mellom KF og bykassen/bykassevirksomheter og mellom KF'ene

		Beløp i tusen kroner		
Art	Drift	Regulert budsjett 2017	Regnskap pr. 31.08.2017	Årsprognose 2017
13810-13819	Kjøp av tjenester fra andre KF			
13820-13829	Kjøp av tjenester fra eierkommune			
14800-14899	Overføringer til eierkommune*			
Sum				
17810-17819	Salg av tjenester til andre KF			
17820-17829	Salg av tjenester til eierkommune			
18820-18899	Overføringer fra eierkommune			
Sum				
Investerings				
4820	Overføringer til eierkommune			
8820	Overføringer fra eierkommune			

*Renter og avdrag på KF'enes investeringslån i Lånefondet skal ikke tas med.

2.3 Investeringsprosjekter

Spørremalen OKS046 skal vise regulert budsjett for 2017 inkludert vedtatte budsjettreguleringer pr. 31.08.2017.

Virksomhetene må før periodeavslutningen kontrollere at alle vedtatte budsjettendringer er registrert på prosjektnivå og overført fra Planlegger til saldotabeller, herunder også overføring av uanvendte bevilgninger i investeringsregnskapet pr. 31.12.2016.

Alle virksomhetene må registrere prosjektnavn i Agresso for hvert eneste investeringsprosjekt som de har ansvar for.

Videre må virksomhetene utarbeide og registrere prognosene for avvik for alle investeringsprosjektene for 2017 i Agresso. Det skal gjøres reelle vurderinger av ferdigstillestidspunkt og regnskapsprognose for inneværende år. Dette gjelder også eventuelle finansieringsinntekter på kapitlet.

Årsprognose for mva-refusjon for investeringer

All mva-refusjon på investeringer er budsjettet direkte i investeringsbudsjettet under den enkelte virksomhet og mva-refusjonen skal regnskapsføres i henhold til dette. Avvik knyttet til kompensasjon for merverdiavgift for investeringer på art 07290 må angis konkret og kommenteres spesielt. Det bes om at virksomhetene fyller ut og legger inn i sin rapportering følgende tabell:

Beløp i tusen kroner				
	Regnskap hittil*	Regulert budsjett 2017	Årsprognose (forventet overføring-inntekt i 2017*)	Avvik (Reg. budsj. 2017 – årsprognose)
Art 07290 Investeringsmoms				

* Alle inntekter knyttet til refundert investeringsmoms legges inn her (også investeringsmoms for investeringsmidler overført fra tidligere år og budsjettjusteringer i 2016).

Erfaringsmessig er virksomhetene for optimistiske i fastsettelse av årsprognoser for investeringer og at det er en fast tendens til overrapportering i forhold til forventet investeringsvolum. Det bes derfor om at den enkelte virksomhet gjennomgår investeringsprognosene nøye slik at disse årsprognosene blir langt mer realistiske enn det som tidligere rapporter har vist.

Virksomheter som har investeringsbudsjett på artene 05291 Kjøp av aksjer, 05292 Kjøp av andeler eller 05293 Kjøp av aksjer- og andelsleiligheter skal rapportere om status hittil i år og årsprognose for avvik på artsgruppen Finansutgifter. Det skal også rapporteres på artsgruppenivå for særskilt finansiering (salgsinntekter, refusjoner og overføringsinntekter) av prosjektene.

Etater og bydeler skal på bakgrunn av Agressorrapporten gi opplysninger om hvilket kvartal det enkelte prosjektet er forutsatt ferdigstilt, jfr. budsjettforslag for 2017 (Sak 1). For prosjekter som er avsluttet skal det angis kvartal for når prosjektet faktisk ble ferdigstilt eller overlevert fra entreprenør.

For prosjekter som viser avvik mellom regulert årsbudsjett og årsprognose skal etater og bydeler gi kommentarer om årsaken til avviket. Ved negativt avvik (prognostisert merforbruk) skal det angis hvilke tiltak som er/vil bli iverksatt for å bringe investeringsutgiftene i samsvar med vedtatt tallbudsjett. Eventuelle avvik vedrørende særskilt finansiering bes også kommentert.

De foretak som har investeringsutgifter/-inntekter skal gi kommentarer om årsak til avvik mellom regulert årsbudsjett og årsprognose pr. prosjektkategori/prosjektportefølje, jfr. Dok 3/2017. Det skal videre redegjøres hva som gjøres i forhold til eventuelle kostnadsoverskridelser og forsinket fremdrift. Større enkeltprosjekter bes omtalt særskilt. Undervisningsbygg Oslo KF bes i tillegg redegjøre for fremdrift i forhold til bestillingsoversiktene, jfr. tabell i Sak 1/2017 s. 27-28 under kap. 7.

Etater, bydeler og foretak må kategorisere investeringsavvikene mellom regulert budsjett og årsbudsjett på prosjektnivå, jfr. bestillingen vedrørende dette til rapporteringen pr. 2. tertial 2017. Avvikene skal på prosjektnivå grupperes i:

1. Periodiseringsavvik hvor utgiftene påløper senere, men likevel innenfor vedtatt tidsplan, enn forutsatt.
2. Mindreforbruk/merforbruk som følge av at prosjektet er blitt billigere/dyrere enn budsjettet. Merforbruk angis med minusfortegn.
3. Reelle forsinkelser som gjør at prosjektet forventes ferdigstilt senere enn forutsatt i budsjettet. Årsak til forsinkelsen må forklares.
4. Spesielle avsetninger hvor tidspunkt for utbetalinger er uforutsigbart (ref. avsetninger til eiendomskjøp).

Følgende skjema brukes i denne forbindelse:

Beløp i tusen kroner				
	Periodiseringsavvik, men innenfor vedtatt tidsramme	Reelle netto besparelser på ferdige prosjekter	Reelle forsinkelser iht. vedtatt tidsplan	Uforutsigbare avsetninger
Prosjekt 1				
Prosjekt 2				
Prosjekt 3				
Prosjekt 4				

3. Rapportering av måltall for tjenesteproduksjon

Etater, bydeler og kommunal foretak skal rapportere om status pr. 2. tertial 2017 for resultatindikatorer (ikke nøkkeltallene) som er satt opp i vedtatt budsjett for 2017 (Dok. 3), jfr. tabellene nedenfor. Det presiseres at for bydelene gjelder dette bare de obligatoriske mål, tiltak og resultatindikatorer som bystyret har vedtatt.

Virksomhetene fyller ut og setter inn følgende tabell i rapporten:

Resultatindikator	Resultat 2015	Resultat 2016	Måltall 2017	Status pr. 2. tertial 2017	Prognose 2017	Avvik måltall - prognose

Virksomhetene skal angi årsprognose for sin tjenesteproduksjon. Det understrekes at dersom det ligger an til negative avvik mellom resultatindikatoren og årsprognose for tjenesteproduksjon, skal det redegjøres for årsaken til dette og angis hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å øke tjenesteproduksjonen. Positive avvik skal også omtales.

I utgangspunktet skal det bare rapporteres på status for resultatindikatorene. Imidlertid må virksomhetene avklare med respektiv overordnet byrådsavdeling om det i tillegg skal rapporteres på enkelte tiltak fra Sak 1/Dok 3.

Byrådsavdeling for eldre, helse og sosiale tjenester sender ut egen brev til sine underliggende virksomheter og bydelene om hvilke tiltak og resultatindikatorer det skal rapporteres på.

4. Rapportering om bruk av eksterne konsulenter

Det vises til byrådssak 263/15 om bruk av konsulenttjenester i Oslo kommune, med tiltak for å få en klar nedgang i konsulentbruken i kommunen. I henhold til saken skal det innarbeides en særskilt rapportering på virksomhetenes konsulentbruk i årsberetningen, samt i kvartals- og tertialrapporteringen. Virksomhetene skal fylle ut og sette inn tabellene nedenfor om bruk av konsulenter.

Bruk av ekstern konsulentbistand i kommunens virksomheter - DRIFTSREGNSKAPET

Kategori av kjøp / Type konsulentttjeneste	Pålagt ekstern evaluering / behov for uavhengighet			Øvrig ekstern konsulentbistand i stedet for egenrekruttering		
	2. tertial 2016	2016	2. tertial 2017	2. tertial 2016	2016	2. tertial 2017
Prosjektering						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
Byggeledelse						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
Kvalitet og kontroll						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
IT						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
Organisasjon og organisasjonsutvikling						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
HMS						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
Andre konsulentttjenester						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						

Bruk av ekstern konsulentbistand i kommunens virksomheter - INVESTERINGSREGNSKAPET

Kategori av kjøp / Type konsulentttjeneste	Pålagt ekstern evaluering / behov for uavhengighet			Øvrig ekstern konsulentbistand i stedet for egenrekruttering		
	2. tertial 2016	2016	2. tertial 2017	2. tertial 2016	2016	2. tertial 2017
Prosjektering						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
Byggeledelse						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
Kvalitet og kontroll						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
IT						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
Organisasjon og organisasjonsutvikling						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
HMS						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						
Andre konsulentttjenester						
Regnskap pr. dato. i mill. kr						

5. Rapportering om sykefravær og HMS

Det skal rapporteres om gjennomsnittlig sykefravær fra 01.04.-30.06.2017 sammenlignet med tilsvarende periode i 2016 i byrådens tertialrapport pr. 31.08.2017. Tallene for dette tas ut fra HR-systemet av byrådsavdelingen for finans den 04.09.2017. Virksomhetene behøver derfor ikke å rapportere om sykefravær til den rapporteringen, men må sørge for å være så oppdatert som mulig med registrering av kvartalstallene for sykefravær i HR-systemet til den 04.09.2017. Dersom sykefraværet har økt betydelig fra forrige periode eller er spesielt høyt må imidlertid virksomhetene forklare årsaken til dette og hva som gjøres for å reduseres sykefraværet.

Virksomheten skal i forhold til HMS-arbeidet opplyse

- om de har oversikt over nye og endrede krav i lov og forskrift på HMS-området
- om det har vært arbeidet med å videreutvikle eget HMS system så langt i år både i forhold til nye og endrede krav el. andre forhold

6. Særskilt rapportering på klimaarbeidet i 2017

Det vises til tabell 2.1 i klimabudsjett 2017 (Sak 1, kap.2). Virksomheter som er oppført med ansvar i denne tabellen skal rapportere i henhold til denne. Det vises også til tildelingsbrev, kap. 3.2.1 om planlagte klimatiltak i 2017 for å bidra til å nå kommunens mål om halvering av utslipp innen 2020. Det skal rapporteres på status i forhold til årsprognose for gjennomføring av klimatiltak, jfr. tabell i tildelingsbrev (se vedlegg 2). Denne tabellen er basert på tiltak i klimabudsjettet.

Dersom det er avvik mellom mål/plan og årsprognose, skal avvik forklares. Det skal også redegjøres for tiltak som gjøres for å nå målet eller gjennomføre planen. Det skal også gis informasjon dersom måltall for året (årsprognosen) forventes nådd.

Dersom måltall i tildelingsbrev er mangelfull ber vi likevel om en kvalitativ beskrivelse om status på gjennomføring av tiltaket.

Når det gjelder ansvar for «Omlegging til grønn anleggsdrift», er «Alle» oppført som ansvarlig i klimabudsjettet. Vi ber om at alle som kjøper inn anleggstjenester rapporterer på dette punktet, men ikke virksomheter som ikke har anleggsdrift, herunder bydelene.

Virksomheter med ansvar for tiltak i tabell 2.1. i klimabudsjett 2017 (Sak 1, kap.2), har i stor grad fylt ut *Klimatiltakskort*. Utfylt klimatiltakskort gir informasjonsgrunnlag for statusrapporteringen.

Til hjelp i rapporteringen vises det til rapportering på klimabudsjett per 1. kvartal 2017. Rapporten ble sendt til alle kommunens virksomheter i brev fra Klimaetaten datert 29.06.2017.

Tabellen, jfr. vedlegg 2, skal fylles ut i Excel og oversendes elektronisk til postmottak@byr.oslo.kommune.no med angivelse av respektive overordnet byrådsavdeling og med kopi til postmottak@kli.oslo.kommune.no

Frist for denne rapporteringen er **8. september 2017**.

Spørsmål om rapportering på klimaarbeidet kan rettes til Klimaetaten, ved *Eric Rambech*, e-post: eric.rambech@kli.oslo.kommune.no, tlf: 92837204.

7. Frister

Med unntak for rapportering vedrørende klimaarbeidet hvor fristen er senest **fredag 8. september 2017** er all rapportering i henhold til dette rundskriv, herunder utskrift av Agresso spørremaler og kommentarer til disse, sendes til postmottak@byr.oslo.kommune.no med angivelse av respektive overordnede byrådsavdeling senest

torsdag 14. september 2017 kl. 15.30

Bydeler og virksomheter som sorterer under byrådsavdeling for eldre, helse og sosiale tjenester sender i tillegg bidraget pr. e-post til Torun Jonsdatter Sundland, e-post adresse: torun.jonsdatter.sundland@byr.oslo.kommune.no

Oversendelsen av rapporteringen skal undertegnes av virksomhetsleder.

Av hensyn til byrådets videre behandling av tertialrapporten understrekes det igjen at det er viktig at rapporteringsfristen overholdes.

Arild Sundberg
kommunaldirektør

Arne Kiil
konsernbudsjettsjef

Vedlegg: 1. Excel regneark med tabeller
2. Excel regneark for rapportering på klimaarbeidet 2017

Godkjent elektronisk

Vedlegg: 1. Tabeller til rundskrivet.xls
2. Klimarapporteringen.xlsx